

FEDERALE OVERHEIDSDIENST VOLKSGEZONDHEID,
VEILIGHEID VAN DE VOEDSELKETEN
EN LEEFMILIEU

[C - 2024/003817]

Verklaring naar aanleiding van de publieksraadpleging over het ontwerpprogramma 2023-2027 van het Federaal Reductieplan voor Gewasbeschermingsmiddelen

Context van de raadpleging

Overeenkomstig artikel 14 van de wet van 13 februari 2006 betreffende de beoordeling van de gevolgen voor het milieu van bepaalde plannen en programma's en de inspraak van het publiek bij de uitwerking van de plannen en programma's in verband met het milieu, werd het publiek vanaf 17 januari 2022 tot en met 20 maart 2022 geraadpleegd over het ontwerpprogramma 2023-2027 van het Federaal Reductieplan voor Gewasbeschermingsmiddelen (FRPG).

Deze verplichting vloeit voort uit het Verdrag betreffende de toegang tot informatie, de inspraak bij besluitvorming en de toegang tot de rechter inzake milieuaangelegenheden, doorgaans het Verdrag van Aarhus genaamd.

Door het publiek inspraak te geven bij de besluitvorming komt de overheid te weten wat er bij de mensen over een bepaald milieuprobleem leeft en kan zij vóór de goedkeuring van de betrokken akte hiermee rekening houden.

Overeenkomstig artikel 15 van de wet van 13 februari 2006 heeft de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu na afloop van de publieksraadpleging en voor het programma werd aangenomen de ontvangen opmerkingen en adviezen over het federale deel onderzocht en er rekening mee gehouden. Overeenkomstig artikel 16 van deze wet dient een verklaring te worden opgesteld die samenvat hoe rekening werd gehouden met de resultaten van de publieksraadpleging.

Het FRPG richt zich op de reductie van de risico's gerelateerd aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Dit plan geeft invulling aan de verplichting uit artikel 8bis van de wet van 21 december 1998 betreffende de productnormen ter bevordering van duurzame productie- en consumptiepatronen en ter bescherming van het leefmilieu, de volksgezondheid en de werknemers, evenals aan de verplichtingen van Richtlijn 2009/128/EG van het Europees Parlement en de Raad van 21 oktober 2009 tot vaststelling van een kader voor communautaire actie ter verwezenlijking van een duurzaam gebruik van pesticiden, omgezet door het koninklijk besluit van 4 september 2012 betreffende het federaal reductieplan van gewasbeschermingsmiddelen, met inbegrip van hun gebruik in het kader van duurzame ontwikkeling.

Het programma 2023-2027 van het FRPG volgt het programma 2018-2022 op. Het FRPG maakt deel uit van het Nationaal Actieplan voor de Reductie van Pesticiden (NAPAN), dat naast het federale plan ook de gewestelijke reductieplannen omvat. De openbare raadpleging over de federale en gewestelijke programma's voor de periode 2023-2027 vond gezamenlijk plaats via het online platform "MijnOpinie.belgium.be", waar een specifiek dossier aan het NAPAN werd gewijfd. Opmerkingen konden online via dit platform, per e-mail of per post worden bezorgd aan de bevoegde overheidsdiensten.

De publieksraadpleging werd op de volgende manieren bekendgemaakt: door een aankondiging in het *Belgisch Staatsblad*, via de federale portaalsite <https://www.belgium.be>, via de nationale portaalsite <http://www.aarhus.be>, via de portaalsite van de Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu <https://www.health.belgium.be> en via de site <https://www.fytoweb.be>. Daarnaast werd de publieksraadpleging ook door de gewestelijke bevoegde overheden aangekondigd in de pers.

Parallel met de publieksraadpleging werden ook de volgende instanties geraadpleegd: de Hoge Gezondheidsraad (HGR), de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven (CRB), de Bijzondere raadgevende commissie Verbruik (BrcV), de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO), de Nationale Arbeidsraad (NAR), het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV), de Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg (FOD WASO), de Federale Overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie (FOD Economie), het Erkenningscomité voor de Bestrijdingsmiddelen voor Landbouwkundig Gebruik (Erkenningscomité) en het Adviescomité SEA (advies over de nood aan een milieueffectenbeoordeling).

Bovenop hun deelname aan de NAPAN Raad, werden de Gewesten op 13.02.2023 bij de ontwikkeling van het ontwerp betrokken n.a.v. de uitgebreide Interministeriële Conferentie Leefmilieu, uitgebreid voor het NAPAN.

Resultaten van de publieksraadpleging

In totaal hebben 894 individuele burgers en 23 organisaties (landbouworganisaties, adviesdiensten, federaties van de gewasbeschermingsmiddelenindustrie, milieuverenigingen, een drinkwaterbedrijf en een overheidsdienst) deelgenomen aan de raadpleging. Dit resulteerde in 828 unieke opmerkingen.

Van die 828 opmerkingen hadden 525 opmerkingen betrekking op het federale reductieprogramma, waarvan 300 algemene opmerkingen, 96 opmerkingen over de Belgische acties en 129 opmerkingen over de federale acties.

Daarnaast werd ook feedback ontvangen van de federale adviesraden (de Hoge Gezondheidsraad, de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, de Bijzondere raadgevende commissie Verbruik en de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling) en van de experts werkzaam op het Federaal Reductieplan voor Biociden.

De dienst Gewasbeschermingsmiddelen en Bemestingsproducten heeft alle ontvangen reacties geëvalueerd en heeft het federale programma vervolgens aangepast in overleg met de stakeholders, de gewestelijke overheden en de bevoegde federale kabinetten. Er werd een rapport opgesteld, waarin de ontvangen opmerkingen worden beantwoord en de daaruit volgende aanpassingen aan het programma worden toegelicht.

De belangrijkste boodschappen die naar voor kwamen uit de publieksraadpleging worden als volgt samengevat:

- Veel respondenten hebben hun bezorgdheid geuit over de risico's verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

- Vanuit deze bezorgdheid was er vraag naar bijkomende risicobepalende maatregelen en naar meer controle op de correcte naleving van de wetgeving.

- Er was een duidelijke vraag aan de Belgische overheden om ambitie te tonen en verder in te zetten op de verduurzaming van de gewasbeschermingspraktijken, waarbij werd vastgesteld dat een gezamenlijke visie van de verschillende bevoegde overheden over de prioriteiten waar het Belgische beleid zich op zal focussen ontbreekt.

- Er is bezorgdheid over de toekomst van de landbouw in België en de impact van de steeds strengere regelgeving waaraan landbouwers moeten voldoen.

- Burgers zijn vaak onvoldoende of verkeerd geïnformeerd.

De ontvangen opmerkingen hebben geleid tot een groot aantal aanpassingen in het federale reductieprogramma voor 2023-2027.

Doorheen het hele programma zal meer worden ingezet op communicatie, met name door meer bekendheid te geven aan de bestaande communicatiekanalen, door de communicatiemiddelen meer te gaan diversifiëren en door de communicatie beter af te stemmen op het doelpubliek (professioneel/niet-professioneel). De controleresultaten en de resultaten van de verschillende acties zullen, waar mogelijk, gepubliceerd worden en gecommuniceerd naar een breed publiek in begrijpbare taal.

De federale overheid zet via diverse acties in op de verdere verduurzaming van de gewasbeschermingspraktijken. Tijdens de uitwerking van de acties wordt regelmatig teruggekoppeld met de stakeholders via de NAPAN Raad, waarin de bevoegde administraties en vertegenwoordigers van de industrie, landbouwsector, milieuorganisaties, consumentenorganisaties, onderzoekscentra en universiteiten zetelen. Bij de ontwikkeling van nieuwe risicobepalende maatregelen gaat specifieke aandacht naar de haalbaarheid voor de gebruikers, onder andere door middel van overleg met de landbouworganisaties.

Verder zal sterk worden ingezet op de ontwikkeling van het NAPAN dashboard, dat tot doel heeft de evoluties in de risico's verbonden aan het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in kaart te brengen en te kwantificeren. Aan de hand van de in het dashboard verzamelde indicatoren zal er een globale evaluatie van het NAPAN worden uitgevoerd, om op nationaal vlak de balans op te maken van de reeds bereikte resultaten. De federale en gewestelijke overheden zullen deze globale evaluatie vervolgens gebruiken om een gezamenlijke toekomstvisie te ontwikkelen, die de prioriteiten en doelstellingen voor België zal vaststellen.

Goedkeuring van het programma

Het aangepaste ontwerp werd ter goedkeuring voorgelegd aan de Ministerraad van 20 juli 2023. In oktober 2023 werden bijkomende budgettaire middelen toegekend voor de aanwerving van extra personeel om de uitvoering van het volledige programma mogelijk te maken.

Het programma werd op 21 december 2023 formeel goedgekeurd in de vorm van een koninklijk besluit, dat op 11 januari 2024 in het *Belgisch Staatsblad* werd gepubliceerd.

Bekendmaking van het programma en het verslag van de publieksraadpleging

Het FRPG programma 2023-2027 en het verslag van de publieksraad-
pleging zijn beschikbaar op Fytoweb
(<https://fytoweb.be/nl/reductieplan/chronologie/het-huidige-programma>).

